

MEDEDELING

Referentienummer:	MLER_050
Datum:	2014-05-12
Gewijzigd:	2019-08-27
Contact:	Dienst Lerenden info.lerenden@katholiekonderwijs.vlaanderen Dienst Bestuur & organisatie franky.wauters@katholiekonderwijs.vlaanderen - 02 507 07 99

Standpunt inzake medicatie en eerste hulp op school

1 Inleiding

Kinderen en jongeren brengen zeer veel tijd door op school. Het is dan ook onvermijdelijk dat de school te maken krijgt met een leerling die een ongelukje heeft of ziek wordt op school. Het is de plicht van de school om in elke situatie correct en efficiënt te handelen.

In deze mededeling willen we de school een leidraad aanreiken om in al die gevallen op een zorgzame en toegewijde wijze haar verantwoordelijkheid te dragen.

1.1 Balanceren tussen twee uitersten

In de praktijk moet de school een evenwicht zoeken tussen twee uitersten:

- Enerzijds mogen de personeelsleden van de school geen medische of verpleegkundige handelingen stellen. Dergelijke handelingen zijn immers strikt voorbehouden aan artsen en/of verpleegkundigen¹.
- De praktijk leert evenwel dat personeelsleden te goeder trouw, vanuit hun oprechte bekommernis voor het welzijn van de leerlingen, en vaak zelfs op uitdrukkelijk verzoek van de leerlingen of hun ouders, dagelijks toch heel wat verpleegkundige handelingen stellen. Het gaat om het geven van medicatie tot zelfs het toedienen van sondevoeding. Als deze personeelsleden niet over de juiste kwalificatie beschikken en handelingen stellen die voorbehouden zijn aan verpleegkundigen of artsen, kunnen ze strafbaar worden gesteld, evenals de natuurlijke persoon (directie) of de rechtspersoon (schoolbestuur of inrichtende macht) die de opdracht gaf om deze activiteiten uit te voeren.

¹⁾ Koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidsberoepen, Belgisch Staatsblad, 14 november 1967.

- Anderzijds is de school wettelijk verplicht² om personeelsleden die door een ongeval of een ongemak getroffen zijn, zo spoedig mogelijk EHBO te verstrekken en daartoe over de vereiste middelen en infrastructuur te beschikken. Uiteraard moet deze verplichting doorgetrokken worden naar de leerlingen. Voorts kan elkeen die verzuimt hulp te verlenen aan iemand die in groot gevaar verkeert, schuldig verzuim³ ten laste gelegd worden.

1.2 Vier onderscheiden situaties

De huidige praktijk spoort dus niet altijd met de wetgeving. In wat volgt stellen we een benadering voor die praktisch haalbaar is en toch zo nauw mogelijk aansluit bij het wettelijk kader. In deze benadering probeert Katholiek Onderwijs Vlaanderen zo veel mogelijk randvoorwaarden te stellen opdat de handelingen zo veilig mogelijk kunnen worden gesteld. Scholen en schoolbesturen moeten echter zelf de afweging maken of ze van deze benadering gebruik maken. Helemaal sluitend is ze immers niet.

We onderscheiden vier verschillende situaties:

- eerste hulp toepassen bij ongevallen;
- toezien op het gebruik van geneesmiddelen op doktersvoorschrift;
- een zieke leerling opvangen en zo nodig doorverwijzen;
- andere verpleegkundige of medische handelingen.

Deze opsomming houdt een duidelijke gradatie in: hoe hoger het rangnummer van de handeling in deze opsomming is, des te terughoudender dient de school zich op te stellen. Waar het toepassen van eerste hulp (1) wettelijk verplicht is, is het stellen van verpleegkundige of medische handelingen (4) wettelijk verboden voor niet-gekwalficeerden.

In deze mededeling lichten we het *standpunt van Katholiek Onderwijs Vlaanderen* toe inzake het toezicht door de school van het gebruik van medicijnen door leerlingen op school. Deze mededeling vormt een basis en is samen te lezen met de mededelingen “[Eerste hulp op school](#)” (MLER_049) waar het luik EHBO verder uitgespit wordt en “[Aanpak van gezondheidszorgen binnen onderwijs](#)” (MLER_097) waar we dieper ingaan op het stellen van verpleegkundige of medische handelingen.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen blijft inmiddels bij de overheid (zowel bij de FOD Volksgezondheid als bij het Ministerie van Onderwijs en Vorming) dit probleem, waar scholen dagelijks mee te maken krijgen, aankaarten om voor de toekomst een wettelijke oplossing te bekomen die meer rekening houdt met de zorgfunctie van de school. Momenteel is de federale overheid bezig met het uitdenken van een nieuw wettelijk kader dat de verdeling van de bevoegdheden binnen de gezondheidszorg zal hertekenen. Ze zou hierbij willen gaan naar een meer generieke omschrijving van de onwettige uitoefening van een gezondheidszorgberoep en zou via “de bekwame helper” in een uitzondering willen voorzien op het misdrijf van de onwettige uitoefening van een gezondheidszorgberoep. In de mededeling “[Aanpak van gezondheidszorgen binnen onderwijs](#)” (MLER_097) gaan we hier dieper op in.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen doet er alles aan om mee te wegen op de besluitvorming ten gunste van de scholen en schoolbesturen.

² [Codex over welzijn op het werk](#), Boek I, Titel 5.

³ Strafwetboek, art. 422bis.

2 Eerste hulp toepassen bij ongevallen

2.1 Wettelijke verplichtingen

Oorspronkelijk was de regelgeving inzake eerste hulp bij ongevallen vastgelegd in een aantal verouderde bepalingen van het ARAB⁴).

Het koninklijk besluit van 15 december 2010 betreffende de eerste hulp die verstrekt wordt aan werknemers die slachtoffer worden van een ongeval of die onwel worden heeft deze regelgeving met ingang van 1 januari 2011 geactualiseerd.

Deze wettelijke verplichtingen lichten we toe in een afzonderlijke mededeling "[Eerste hulp op school](#)" (MLER_049).

2.2 Enkele praktische adviezen met betrekking tot het vervoer van leerlingen

- Vooraleer men overgaat tot het vervoeren van een (ernstig) zieke of gewonde leerling, moet men afwegen welke vorm van vervoer het meest geschikt is. Enkel indien de toestand van het slachtoffer dat toelaat, kan men het vervoer met een gewone auto organiseren. Indien de aanwezigheid van gespecialiseerde hulpmiddelen of personeel noodzakelijk lijkt, roept men een ambulance op. Ook in geval van twijfel kan men beter de hulpdiensten laten oordelen.
- Tijdens het vervoer neemt het slachtoffer bij voorkeur op de achterbank plaats, omdat hij daar de chauffeur het minst afleidt. Het kan nuttig zijn dat een begeleider meegaat, om het comfort van het slachtoffer te vergroten. Deze begeleider kan dan ook optreden als het slachtoffer onderweg onverwacht reageert (bijvoorbeeld bewustzijnsstoornissen, shock, braken, hevige bloeding ...).
- Indien dergelijke reacties echter voorzien worden, doet men er goed aan meteen een ambulance op te roepen. Het onderkennen van complicaties en het opvangen van het slachtoffer vergen immers ervaring en ruimte die bij het vervoer in een gewone auto niet beschikbaar zijn.
- Indien voor het vervoer van zieke of gewonde leerlingen geregeld een beroep gedaan wordt op hetzelfde personeelslid, dan dient dit personeelslid over een rijgeschiktheidsattest te beschikken. Alleszins mag er geen druk uitgeoefend worden op een personeelslid om het vervoer van een zieke of gewonde leerling zelf met een gewone auto uit te voeren.

2.3 Twee bijzondere noodsituaties - Het inspuiten van glucagon bij hypoglykemie en het inspuiten van adrenaline bij een snelle systemische allergische reactie op allergenen zoals insectensteken of -beten of voedsel

Hypoglykemie treedt op als het suikergehalte van het bloed te laag is. De symptomen van hypoglykemie verschillen van persoon tot persoon: beven, uitgesproken zweten, plotse hevige honger, geeuwen, troebel zicht, hoofdpijn, hartkloppingen, wisselend humeur, bleekheid, concentratiestoornissen, niet adequaat reageren ...

Deze symptomen verdwijnen wanneer er koolhydraten ingenomen worden, bijvoorbeeld onder de vorm van druivensuiker, klontjessuiker, cola. Gebeurt dat niet, dan kan coma optreden. In dat geval moet een inspuiting met glucagon toegediend worden, een hormoon dat de glucose in het bloed verhoogt. Dergelijke inspuiting kan in de juiste omstandigheden door iedereen toegediend worden, ook door mensen die daar geen ervaring mee hebben.

⁴ ARAB (Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming), art. 174 tot 183ter.



Een heel klein percentage van de bevolking vertoont een extreme allergische reactie op bijvoorbeeld een wesp- of bijensteek of het eten van bepaald voedsel (bv. noten). Deze reactie kan levensbedreigend zijn.

Symptomen die het begin van zo'n allergische reactie aankondigen zijn jeuk van de huid, huiduitslag (zoals bij netelroos), blozen, zwellen van de lippen, keel, tong, handen en voeten, hijgen, piepende ademhaling, misselijkheid, overgeven, buikkrampen en in sommige gevallen het verlies van bewustzijn.

Een injectie met adrenaline via een auto-injector (pen) kan erger voorkomen. Zo'n pen is ontworpen om gemakkelijk te worden gebruikt door mensen zonder een medische training.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen is van mening dat in beide noodsituaties het toedienen van zulke inspuiting niet zozeer te beschouwen is als een (wettelijk verboden) medische of verpleegkundige handeling, maar wel als een (wettelijk verplichte) vorm van eerste hulp. Zich afzijdig houden als zulke inspuiting toegediend moet worden, zou dan kunnen beschouwd worden als schuldig verzuim. Uit twee adviezen van de Nationale Raad van de Orde der artsen blijkt dat Nationale Raad op dezelfde golflengte zit:

- [Verantwoordelijkheid van kribbepersoneel wanneer bij een kind een allergische shock zou optreden.](#)
- [Bediening van insulinepompen door leerkrachten](#)

Katholiek Onderwijs Vlaanderen is dan ook van mening dat als ouders aan de school vragen om de nodige voorzieningen te treffen om gepast te kunnen reageren als zich een dergelijke noodsituatie met hun kind voordoet, de school daar kan op ingaan.

Vooreerst dient daarom het schoolbestuur formeel de beslissing te nemen dat deze procedure door zijn personeelsleden toegepast mag worden. In zijn beslissing legt de Raad van Bestuur tevens de modaliteiten vast. Deze beslissing wordt in de notulen opgenomen. Hiervoor verwijzen we naar het beleidsmatig kwaliteitskader zoals beschreven in de mededeling "[Aanpak van gezondheidszorgen binnen onderwijs](#)" (MLER_097). Indien het schoolbestuur deze beslissing niet neemt, kan de school in geval van een leerling met hypoglykemie of een extreme allergische reactie enkel de hulpdiensten (tel. 112) bellen.

Voorts dient werk gemaakt te worden van goede afspraken met de ouders en van adequate instructies voor de betrokken personeelsleden (het herkennen van de symptomen, het plaatsen van de inspuiting, ...). De ouders geven best vooraf hun schriftelijke toestemming om in een levensbedreigende situatie een injectie met glucagon of adrenaline aan te wenden. Zij baseren zich hierbij op een doktersvoorschrift.

Als bijlage 5 bij deze mededeling vind je een model van engagementsverklaring inzake zorg bij diabetes op school. In dit document worden de mogelijke taken van alle betrokkenen omschreven - arts, patiënt, ouders, directeur, betrokken personeelsleden. Uiteraard zullen deze afspraken sterk variëren van geval tot geval. De school moet deze verklaring dan ook als een model hanteren dat afgestemd wordt op de individuele situatie.

We moeten hier aan toevoegen dat in voorkomend geval een rechter deze verklaring naast zich neer kan leggen indien hij van oordeel is dat ze niet spoort met de regelgeving of dat de beschreven handelingen beschouwd moeten worden als medische of verpleegkundige handelingen die enkel gesteld kunnen worden door een persoon die daarvoor gekwalificeerd is.

Toch kan het gebruik van deze engagementsverklaring worden bepleit, aangezien ze op heldere wijze vastlegt welk doel nagestreefd wordt en wat de betrokkenen van elkaar kunnen verwachten. Bovendien blijkt uit de verklaring de vaste wil van elke betrokkene om enkel in nood en steeds in het voordeel van de leerling te ageren - een intentie die niemand ten laste gelegd kan worden.

3 Toezien op het gebruik van geneesmiddelen op doktersvoorschrift

Het komt voor dat kinderen een bepaalde medicatie door een arts voorgeschreven krijgen die zij stipt moeten innemen, ook tijdens de schooluren (denk maar aan antibiotica, medicatie ADHD ...). Ouders vragen dan aan de school erop toe te zien dat het kind de medicatie op de juiste tijdstippen inneemt.

Essentieel is de vaststelling dat de personeelsleden dit toezicht uitoefenen **ZONDER** zich op het pad van de diagnose of de therapie te begeven. Indien de nodige voorzorgen in acht genomen worden, is het verdedigbaar dat de school toeziet op het voorgeschreven gebruik van geneesmiddelen door minderjarige leerlingen.

In wat volgt gebruiken we systematisch de omschrijving “toezien op het gebruik van medicatie”. Wanneer het werkelijk gaat over “toedienen van medicatie” adviseren we om te werken volgens de richtlijnen zoals beschreven in de mededeling “[Aanpak van gezondheidszorgen binnen onderwijs](#)” (MLER_097).

3.1 Beslissing van de Raad van Bestuur is vereist

Van primordiaal belang is dat de Raad van Bestuur van de inrichtende macht of het schoolbestuur formeel beslist of personeelsleden al dan niet ingeschakeld mogen worden om toe te zien op het nemen van medicatie. In zijn beslissing legt de Raad van Bestuur tevens de procedure en de modaliteiten vast. Deze beslissing wordt in de notulen opgenomen.

3.2 Aanvraagformulier met doktersvoorschrift (zie bijlage 1)

Indien de school op aanvraag van ouders toeziet op het gebruik van medicatie door leerlingen, dan zal een voorschrift van een arts steeds een vereiste zijn. Het doktersvoorschrift toont immers aan dat de school louter toeziet op het uitvoeren van een therapie die door een arts voorgeschreven is. Documenten zonder handtekening of zonder stempel van een arts worden als ongeldig beschouwd.

Als bijlage 1 bij deze mededeling vind je een model van aanvraagformulier. Het wordt ingevuld door de ouders, de behandelende arts en de school. Het formulier vermeldt om welke medicatie het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden de medicatie moet worden toegediend en op welke manier dit moet gebeuren. Verder staat aangegeven wat de begin- en de einddatum is voor het gebruik van de medicatie, hoe de medicatie bewaard dient te worden (koel, op kamertemperatuur ...) ...

Ten slotte vermeldt dit formulier de naam van het personeelslid van de school dat zal toezien op het nemen van de medicatie, en de naam van het personeelslid dat dit zal doen bij afwezigheid van het eerstgenoemde personeelslid. Beide personeelsleden ondertekenen het formulier, samen met de directie. In geen geval kan een personeelslid verplicht worden mee te werken aan het toezien op het nemen van medicatie door leerlingen. Als geen personeelslid bereid gevonden wordt aan de procedure mee te werken, vervalt de procedure.



In overeenstemming met de bepalingen van de privacywet⁵ mogen deze aanvraagformulieren niet langer bewaard worden dan nodig voor het verwezenlijken van deze doeleinden. Uiterlijk na het beëindigen van de therapie dienen ze derhalve vernietigd te worden.

3.3 Individueel geneesmiddelenregister per leerling (zie bijlage 2)

De school doet er goed aan - indien dit praktisch haalbaar is - voor elke leerling afzonderlijk een geneesmiddelenregister bij te houden waarin genoteerd wordt op welk tijdstip hij welke medicijnen kreeg toegediend. Op die wijze kunnen misverstanden en discussies vermeden worden.

Als bijlage 2 bij deze mededeling vind je een model van individueel geneesmiddelenregister. Uiteraard wordt dit geneesmiddelenregister achter slot en grendel bewaard en hebben enkel de bevoegde personeelsleden toegang.

In overeenstemming met de bepalingen van de privacywet⁶ mogen de persoonsgegevens in dit register niet langer bewaard worden dan nodig voor het verwezenlijken van deze doeleinden. Na afloop van het schooljaar dienen deze persoonsgegevens derhalve ofwel aan de meerderjarige leerling of de ouders van de minderjarige leerling overhandigd te worden, ofwel bewaard te worden in geanonimiseerde vorm, ofwel vernietigd te worden.

3.4 Maximale terughoudendheid van de school

Katholiek Onderwijs Vlaanderen raadt de personeelsleden van de scholen aan zich maximaal terughoudend op te stellen bij het toezien op het gebruik van medicatie.

Uiteraard zal dit sterk afhangen van de leeftijd en de graad van zelfstandigheid van de leerling die de medicatie dient in te nemen en van de aard van de medicatie.

Zo zal bijvoorbeeld een kleuter onder begeleiding van een personeelslid naar het verzorgingslokaal gaan en daar een lepel hoestsiroop toegediend kunnen krijgen. Een 17-jarige aso-leerling daarentegen zal zich op de gepaste tijdstippen naar het verzorgingslokaal begeven en onder toezicht van een personeelslid zelfstandig een pilletje met een slok water innemen.

Zo zal bijvoorbeeld ook bij de toediening van een geneesmiddel via oogindruppeling of via oorindruppeling de leerling om praktische redenen door een personeelslid geassisteerd moeten worden.

Zoals eerder toegelicht zal het personeelslid zich strikt onthouden van handelingen die als het stellen van een diagnose of het voorstellen van een therapie beschouwd kunnen worden.

3.5 Enkele praktische adviezen

- Op school kunnen geneesmiddelen enkel oraal (door de mond), percutaan (door de huid heen, bijvoorbeeld door inwrijving), via oogindruppeling of via oorindruppeling ingenomen worden.
- Om een eventuele banalisering van het nemen van medicijnen tegen te gaan, gebeurt dit uitsluitend in een daartoe bestemd lokaal (bijvoorbeeld in het wettelijk vereiste verzorgingslokaal).

⁵ [Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens](#), art. 4, 5°.

⁶ [Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens](#), art. 4, 5°.

- Stel één bepaalde persoon aan die verantwoordelijk is voor het beheer van, en indien mogelijk, voor het toezicht op het nemen van medicijnen. Een niet-gekwalificeerd personeelslid stelt in geen geval verpleegkundige of medische handelingen (bijvoorbeeld sondering of vingerprik).
- Laat uitsluitend medicatie nemen op basis van een doktersvoorschrift op naam van de betrokken leerling (met handtekening en stempel van de arts).
- Aanvaard de medicijnen uitsluitend uit de handen van de ouders. Aanvaard dus geen medicijnen van de leerling zelf, ook niet indien het om een verlenging gaat.
- Aanvaard uitsluitend medicijnen in de originele verpakking.
- Aanvaard nooit een ander geneesmiddel dan datgene dat door de dokter is voorgeschreven, ook niet indien het om de generieke versie gaat.
- Bewaar de medicatie op een afgesloten plaats.
- Dwing een leerling nooit om medicatie in te nemen. Verwittig de ouders meteen indien de leerling weigert het medicijn te nemen.
- Mocht de leerling onverhoopt niet goed op de medicatie reageren of is er een fout gemaakt bij het nemen van de medicatie, contacteer dan onmiddellijk de arts die het voorschrift ondertekend heeft. In geval van een ernstige situatie, bel onmiddellijk de hulpdiensten (tel. 112).
- Het verzoek om toe te zien op het gebruik van medicatie kan niet onbeperkt in de tijd zijn. Het wordt minimaal bij het begin van elk trimester hernieuwd.
- Overleg geregeld met de ouders.

4 Een zieke leerling opvangen en zo nodig doorverwijzen

Wanneer een leerling op school klaagt over pijn, ongemak of ongesteldheid, is het van belang om eerst en vooral de ernst van de situatie correct in te schatten.

Essentieel is de vaststelling dat de personeelsleden zich hierdoor niet alleen op het pad van het toedienen van medicatie, maar steeds meer op dat van de diagnose en de therapie begeven, en dus steeds moeilijker vrijgepleit kunnen worden van het stellen van onwettelijke handelingen. De grootst mogelijke terughoudendheid moet derhalve in acht genomen worden, zonder het welzijn of de gezondheid van de leerling in gevaar te brengen.

4.1 Beslissing van de Raad van Bestuur is vereist

Van primordiaal belang is dat de Raad van Bestuur van de inrichtende macht of het schoolbestuur formeel beslist hoe de personeelsleden dienen om te gaan met leerlingen die zich ziek melden op school. In zijn beslissing legt de Raad van Bestuur tevens de procedure en de modaliteiten vast. Deze beslissing wordt opgenomen in de notulen.

Indien deze beslissing van de Raad van Bestuur inhoudt dat de school geen geneesmiddelen in voorraad neemt, betekent dit dat personeelsleden van de school onder geen beding medicijnen ter beschikking stellen van zieke leerlingen. Katholiek Onderwijs Vlaanderen beveelt deze *nuloptie* aan.

Indien de Raad van Bestuur toch zou beslissen dat bepaalde eenvoudige, algemeen gangbare medicijnen door personeelsleden aan een zieke leerling ter beschikking gesteld mogen worden, dan dienen de procedure, de modaliteiten en de voorwaarden formeel vastgelegd te worden door de Raad van Bestuur en in het verzorgingslokaal uitgehangen te worden. **In dat geval pleiten we voor de opmaak van een beleidsmatig kwaliteitskader waarin de procedure strikt omschreven wordt. Verdere verduidelijking hierover vind je terug in de mededeling [“Aanpak van gezondheidszorgen binnen on-](#)**



derwijs” (MLER_097). Een personeelslid kan niet verplicht worden mee te werken aan het ter beschikking stellen van medicatie. Als geen personeelslid bereid gevonden wordt aan de procedure mee te werken, vervalt de procedure.

De Raad van Bestuur dient tevens in overleg met een arts de inhoud van de medicijnkast te bepalen. **Dit zeer beknopte lijstje zal niet meer dan een handvol namen van eenvoudige, algemeen gangbare medicijnen tellen.**

De medicijnkast mag **GEEN** andere medicijnen bevatten dan vooraf vastgelegd door de Raad van Bestuur. Er kunnen dan ook geen andere medicijnen aan leerlingen gegeven worden dan de medicijnen die op het lijstje voorkomen. Tevens beschikt de school over nauwkeurige informatie, verkregen bij de school- of CLB-arts, over de aangeraden dosis, de gebruiksaanwijzing, de wijze van bewaring... Overigens moet ook het aanreiken van een *placebo* beschouwd worden als het stellen van een diagnose en het voorstellen van een therapie.

4.2 De ernst van de situatie afwegen (zie bijlage 3)

Indien een leerling zich ziek meldt op school, dient de school de afweging te maken of zij verder de verantwoordelijkheid over het zieke kind zal dragen. Dit zal uiteraard afhangen van de aard en de ernst van de situatie. We onderscheiden twee situaties:

- de leerling is getroffen door een onschuldig ongemak;
- de leerling voelt zich in die mate ziek dat het volgen van de lessen niet meer mogelijk is voor de rest van de dag.

4.2.1 Een onschuldig ongemak (zie bijlage 4A)

Indien er enkel sprake is van een onschuldig ongemak (menstruatiepijn, hoofdpijn ...) kan de leerling even bijkomen in het verzorgingslokaal van de school. De leerling kan het volgen van de lessen hervatten zodra er beterschap waarneembaar is.

Het personeelslid kan de afweging maken of de leerling gebaat is bij het nemen van een eenvoudig, algemeen gangbaar medicijn dat voorkomt op het beknopte lijstje dat door de Raad van Bestuur goedgekeurd is, en dat beschikbaar is in de medicijnkast. In dat geval dient de procedure strikt gevolgd te worden.

Het personeelslid zal zich bovendien realiseren dat het zich hierdoor dreigt in de onwettelijkheid te begeven, en zal zich dan ook minder later leiden door goedbedoelde emoties dan door de nuchtere beoordeling van de omstandigheden.

Voor enkele praktische adviezen verwijzen we naar punt 3.5 van het vorige hoofdstuk.

Belangrijk is de leerling na het nemen van de medicatie voortdurend te observeren. U dient onder meer te letten op:

- toename van de pijn;
- misselijkheid;
- verandering van houding (bijvoorbeeld in mekaar krimpen);
- verandering van (de kleur van) de huid (bijvoorbeeld een erg bleke of rode huid);
- verandering van het gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid).

Indien er na het nemen van het medicijn geen beterschap waarneembaar is, verwittig dan de ouders (zie stappenplan). Indien het kind onverhoopt slecht op het medicijn reageert of wanneer er een fout is gebeurd bij het nemen van het medicijn, verwittig dan onmiddellijk een arts of de hulpdiensten (112).

Elk gebruik van geneesmiddelen dient genoteerd te worden in het eerder genoemde individueel geneesmiddelenregister (zie punt 3.3 van het vorige hoofdstuk en bijlage 2). De school zal bovendien dit geneesmiddelenregister geregeld controleren om na te gaan of bij sommige leerlingen een risico op misbruik of overconsumptie bestaat. In overeenstemming met de bepalingen van de privacywet, mogen de persoonsgegevens in dit register niet langer bewaard worden dan nodig voor het verwezenlijken van deze doeleinden. Na afloop van het schooljaar dienen deze persoonsgegevens derhalve ofwel aan de meerderjarige leerling of de ouders van de minderjarige leerling overhandigd te worden, ofwel bewaard te worden in geanonimiseerde vorm, ofwel vernietigd te worden.

Deze manier van werken wordt het best opgenomen in het schoolreglement. Ouders dienen een *toestemmingsformulier* (zie bijlage 3) te ondertekenen waarmee ze bevestigen kennis te hebben genomen van deze procedure. Op dit formulier dienen ook de nodige gegevens ingevuld te worden (contactpersoon, telefoonnummer, enz...). Daarnaast wordt aan ouders gevraagd welke van de in de medicijnkast aanwezige medicijnen aan hun kind mogen worden toegediend.

Je vindt de te volgen stappen in het stappenplan (zie bijlage 4A).

4.2.2 *Het volgen van de lessen is niet meer mogelijk (zie bijlage 4B)*

Indien de pijn het kind hindert om de lessen die dag nog te volgen, zal de school de ouders - of het verantwoordelijke personeelslid van het internaat of het MFC - verwittigen. Zij komen het kind afhalen als ze dat kunnen.

Het uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is en niet meer in staat is om de lessen te volgen, naar huis moet.

In sommige situaties is het voor de ouders echter niet evident hun kind op te halen, bijvoorbeeld wegens werkverplichtingen. Bovendien is voor ouders met een kind in het buitengewoon onderwijs de afstand tussen de woonplaats en de school vaak te groot. Indien de ouders van de zieke leerling hun kind niet kunnen afhalen, kan de school advies vragen aan de ouders of aan het verantwoordelijke personeelslid van het internaat of van het MFC over de stappen die verder gezet dienen te worden. De ouders kunnen bijvoorbeeld vragen met het kind naar de huisarts te gaan of het kind naar huis, naar de grootouders ... te brengen.

Stuur een zieke, minderjarige leerling nooit tijdens de schooltijd zonder de begeleiding van een personeelslid, ouder, grootouder ... naar huis, zelfs niet wanneer het gaat om een leerling uit het secundair onderwijs.

Indien de ouders onbereikbaar zijn, raadpleeg dan de huisarts van het kind. Indien ook deze onbereikbaar blijkt, raadpleeg dan de schoolarts of een andere arts. De arts zal dan met u overleggen over welke handelingen u verder moet stellen.

Je vindt de te volgen stappen in een stappenplan (zie bijlage 4B).



5 Andere verpleegkundige of medische handelingen

De toepassing van het recht op onderwijs voor alle kinderen en jongeren, maakt dat alsmaar meer kinderen en jongeren met een (tijdelijke) medische problematiek begeleid worden in onze klasgroepen. Deze medische zorg maakt soms dat het stellen van technisch verpleegkundige handelingen tijdens de schooltijd noodzakelijk is. Het blijkt onmogelijk om die handelingen steeds uit te laten voeren door bevoegde gezondheidszorgbeoefenaars.

Katholiek Onderwijs Vlaanderen blijft pleiten voor een legistische verankering. Zo lang deze legistische verankering uitblijft, ondersteunen we onze scholen die ervoor kiezen om strikt binnen het wettelijke kader te blijven. Met de mededeling "[Aanpak van gezondheidszorgen binnen onderwijs](#)" (MLER_097) willen we echter ook een handvat bieden aan scholen en schoolbesturen die er intussen voor kiezen om tegemoet te komen aan de medische noden van hun leerlingen door (bepaalde) handelingen te stellen.

Zo lang een wettelijk kader uitblijft, zorgt een beleidsmatig kwaliteitskader, hetwelke wordt bekrachtigd door de Raad van Bestuur, ervoor dat je als school handelt binnen de krijtlijnen van het protocolakkoord en dus binnen de geest van de toekomstige regelgeving.

Bijlagen

- [MLER_050_B01: aanvraagformulier - mijn kind moet op school medicijnen gebruiken op doktersvoorschrift](#)
- [MLER_050_B02: individueel register van de medicijnen ingenomen door een leerling](#)
- [MLER_050_B03: toestemmingsformulier - mijn kind wordt ziek op school](#)
- [MLER_050_B04A: stappenplan - Een kind wordt ziek op school - onschuldig ongemak](#)
- [MLER_050_B04B: stappenplan - Een kind wordt ziek op school en is niet meer in staat lessen te volgen](#)
- [MLER_050_B05: engagementsverklaring zorg bij diabetes op school](#)